

සංස්කෘතික ස්වාධීනත්වය ගොඩනැගීම සඳහා සංස්කෘතික පරිසරවිද්‍යාවේ දායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

කේතූර ගීසර¹ එච්. එච්. ඒ. කරුණාරත්න²
¹නාගානන්ද ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ අධ්‍යයන ආයතනය, ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
ashoka@sjp.ac.lk¹ kenura.00@gmail.com²

සාරසංක්ෂේපය

මානවවිද්‍යාඥ ජූලියට් ස්ටුවර්ට් (1902-1972) විසින් රචිත 'සංස්කෘතික විපර්යාසයේ සිද්ධාන්ත' යන කෘතියෙහි මිනිසුන් විවිධ පරිසර තත්ත්වවලට අනුවර්තනය වන අන්දම කෙරෙහි අවධාරණය යොමු කෙරෙන ශික්ෂණය හැදින්වීම සඳහා සංස්කෘතික පරිසරවිද්‍යාව (Cultural Ecology) න්‍යාය හඳුන්වාදෙන ලදී. ඕනෑම භූමියක ඇතිවන ජනාවාස කේන්ද්‍රකර ගනිමින් සංස්කෘතීන් බිහිවන බවත්, එම ජනාවාසවල සංස්කෘතික විවිධත්වය බිහිවීම සඳහා සංස්කෘතික පරිසරවිද්‍යාව බලපාන බවත් මෙහිදී අවධාරණය කෙරෙයි. ප්‍රධාන සංස්කෘතික කණ්ඩායම් තුළ උපසංස්කෘතීන් බිහිවීම සඳහා භූ භෞතික පරිසරය බලපාන්නේ කෙසේ ද යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. පර්යේෂණ අරමුණ වන්නේ මෙවැනි මූලික භූ කලාප කේන්ද්‍රකරගෙන ගොඩනැගෙන උපසංස්කෘතිවල විවිධත්වය අධ්‍යයනය කිරීමයි. මේ සඳහා අධ්‍යයන ප්‍රදේශ ලෙස මධ්‍යම කඳුකරයේ හුදෙකලා ප්‍රදේශයක් හා වියළි කලාපීය තැනිතලා ප්‍රදේශයක් භාවිත කරන ලදී. මෙම ප්‍රදේශවල සංස්කෘතික පරිසරය නිර්මාණය වීමෙහි ලා පරිසරය බලපෑ ආකාරය හඳුනා ගැනීම සඳහා මෙම අධ්‍යයනය සිදුකරන ලද අතර විවිධ පාරිසරික තත්ත්වවලදී සංස්කෘතික විවිධත්වය ඇතිවීම මෙහි දී විමර්ශනයට බඳුන් කරන ලදී. දත්ත රැස්කිරීම සඳහා භාවිත කරන ලද ක්‍රමවේද අතර සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනය, සිතියම් අධ්‍යයනය ආදී ක්‍රම යොදා ගැනුණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී මානව ධර්මතා හා අවශ්‍යතා මහා සංස්කෘතියෙන් ව්‍යුක්තව උපසංස්කෘති වෙනම ආරකිත් බිහිවීමට සංස්කෘති හා එයට බලපාන ලද භූගෝලීය සාධක මගින් තහවුරු කරගැනීම සිදුවිය. පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල වශයෙන් ස්වාභාවික පරිසරයට ඇතුළත් අංග සහ එම පරිසරයට අයත් සංස්කෘතියේ අභ්‍යන්තර ක්‍රියාකාරීත්වය අතර පවතින සබඳතාව තේරුම් ගැනීමට හැකි විය. මෙහි දී පාරිසරික තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ප්‍රධාන සංස්කෘතියේ ඇති උපසංස්කෘති බිහිවීමත් ඒවා එකිනෙකට වෙනස් ලක්ෂණ පෙන්වුම් කිරීමට මේ භූ භෞතිකයේ බලපෑම සිදුවූ බවත් මෙම අධ්‍යයනයේදී පෙනී ගියේය. එම උප සංස්කෘතිවල එකිනෙකට වෙනස් සුවිශේෂ ලක්ෂණ හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. මිනිසා විසින් මෙසේ පරිසරය හා දක්වන සුවිශේෂ අනුවර්තනය ඓතිහාසික ප්‍රවේණියකින් ළඟා කරගත් බව මෙමගින් තහවුරු කර ගැනිණි. ඊට නිශ්චිත පරිසරයක ජීවත්වීම, තාක්ෂණික භාවිතය යන කරුණු ඇතුළත් බව පෙනී ගියේ ය. මෙම අධ්‍යයනය මගින් සංස්කෘතිය බිහිවීම සඳහා අදාළ ජනාවාස පිහිටි භූමිය හා වෙනත් ජනාවාසවල ආභාසය බලපාන බවත් පසුව එම සංස්කෘතීන් අදාළ පරිසරයට අනුගත වෙමින් ස්වාධීන සංස්කෘතියක් බිහිකර ගැනීමට බලපාන ආකාරයත් පිළිබඳව සංස්කෘතික පරිසර විද්‍යාත්මක න්‍යාය මගින් පෙන්වා දෙන ලදී.

ප්‍රමුඛපද : ජනාවාස, භූ භෞතික පරිසරය, සංස්කෘතිය, සංස්කෘතික පරිසරවිද්‍යාව

A Study of the Contribution of Cultural Ecology to the Construction of Cultural Independence

KenuraGeesara¹H.H.A.Karunarathna²

¹Department of Applied Archaeology, Nagananda International Institute for Buddhist Studies, University of Sri Jayewardenepura

ashoka@sjp.ac.lk¹ kenura.00@gmail.com²

Abstract

In the book “Theories of Cultural Change” written by anthropologist Juliet Stewart (1902–1972), the Theory of Cultural Ecology was introduced to describe the discipline that emphasises how people adapt to different environmental conditions. It is emphasised here that cultures are formed by centering the settlements that occur on any land and that cultural ecology affects the emergence of cultural diversity in those settlements. The research problem is to investigate how the geophysical environment affects the emergence of subcultures within the main cultural groups. The research objective is to study the diversity of subcultures that are built around these basic geographical regions. An isolated area in the central highlands and a dry zone plain area were used as study areas for this purpose. These studies were conducted on how the environment affected the creation of the cultural environment in these areas, and the emergence of cultural diversity in different environmental conditions was investigated here. The methods used for data collection included Participant Observation, Interviews, Literature Study, Map Study, etc. In the data analysis, it was confirmed by the cultures and geographical factors that influenced the emergence of subcultures in different ways, abstracted from the main culture. As a result of the research, it was possible to understand the relationship between the elements included in the natural environment and the inner operation of the culture belonging to that environment. In this study, it was found that due to the environmental conditions, the sub-cultures of the main culture were born, and they showed different characteristics due to the influence of this geophysics. It was possible to identify distinct characteristics of those subcultures. This confirmed that the special adaptation shown by man to the environment has been achieved through historical genetics. It was found that it includes living in a certain environment and using technology. Through this study, it was concluded through the Theory of Cultural Ecology that the influence of land where a certain settlement is located and other settlements affect the formation of the culture, and then the culture adapts to the relevant environment to create an independent culture.

Keywords: Culture, Cultural Ecology, Geophysical Environment, Settlement